

Het gras is altijd groener....

Over en door

Robert van Erp

Voor Carla (die liever vooruit kijkt)

Copyright 2013 Robert van Erp

www.bravenewbooks.nl

ISBN: 9789402114973

Maar eerst...

Maar eerst moet ik verantwoording afleggen over datgene wat hierna volgt.

Mijn broer Tom heeft meer dan 10 jaar geleden een boek geschreven over zijn leven. De titel was/is "This is my story", uiteraard in het Engels want hij woont al sinds 1955 in Canada en sinds 1969 in de VS.

Het idee om mijn verhaal op papier te zetten is dus niet origineel. Wel ben ik er zelf 25 jaar geleden al mee begonnen, op een eenzame avond in de Vaucluse.

In een naschrift in het boek van Tom schrijft hij onder andere dat het schrijven van je biografie over de belangrijkste persoon in je leven gaat, namelijk jezelf. En dat is ook zo.

Je zult dan ook in mijn verhaal niet al te veel tegen komen over andere personen in mijn privé leven, want ook mijn verhaal gaat in principe over mijn, wat andere mensen noemen, "carrière" en wat voor andere zaken ik in mijn leven ben tegengekomen.

Er is natuurlijk nog een belangrijkere persoon in mijn leven en dat is Carla. Over haar schrijf ik wel.

Ik schrijf weinig over mijn twee prachtige dochters, hun mannen en hun kinderen (mijn kleinkinderen). Zij nemen allemaal een belangrijke plek in in mijn leven. Maar ik wilde voornamelijk op papier zetten wat ik zoal heb meegemaakt zodat mijn kinderen en kleinkinderen weten wat hun pa en opa zoal heeft uitgespookt.

Maar maak je geen zorgen ik houd het netjes.

Verder maak ik van de gelegenheid gebruik om een onwaarheid in het boek van broer Tom recht te zetten. Ik was namelijk NIET "intoxicated" bij het dood rijden van een stel schapen. Dat gebeurde in Zwitserland. Wij waren met de hele familie op vakantie in de zomer van 1966. En met de hele familie betekent met 10 volwassenen en (toen nog) 4 kinderen. Ik heb destijds na het drinken van een, misschien twee biertjes, in de Fiat 600 van mijn moeder, een stuk of wat schapen dood gereden. Op het politiebureau heb ik bloed afgegeven en tests wezen uit dat ik ruim onder het toegestane alcohol percentage zat. Dus Tom: niet dronken! Wel bleek de Fiat 600 bij terugkomst in Nederland total loss.

Ik ga ook zitten redigeren in dat oude verhaal van 25 jaar geleden. Je gaat toch anders denken over zaken en enige discretie is ook niet te versmaden. Zeker niet voor mijn dochters, als ik nu die passages overlees en schrap.

Zeker In het verhaal over de Golf de Saumane heb ik zitten schrappen.
Ja, sorry.

Ik ben nu op mijn 67ste wel een beetje tot rust gekomen. Ik heb geen druk op mijn roer meer. Is dat slecht? Ik weet het niet.

Samen met nieuw gevonden vrienden proberen we er wat van te maken.
We fietsen, golfen, gaan op reis.

Recentelijk heb ik er toch weer een nieuwe functie bij. Als alles klopt dan word ik penningmeester van onze golfclub. Ik hoorde wel, tot mijn schrik, dat ik twee mensen op de administratie moest aansturen! Heb ik er mijn hele leven aan gewijd om vooral geen personeel te hebben, krijg ik ze alsnog.

Er worden zelfs functioneringsgesprekken verwacht. Gelukkig heb ik twee dochters in de HRM zitten, daar kan ik dan terecht voor raad en inspiratie.

Verder word ik geïnspireerd door Isa, Sophie, Boaz, Teun en Cas, mijn (onze) kleinkinderen.

Veel herken ik in de omgang van Teun en Cas met elkaar. Er bestaan nog oude foto albums uit de tijd dat mijn broer Erik en ik dezelfde leeftijd als Teun en Cas hadden.

Het onderschrift van mijn zus Mien spreekt boekdelen: “HiHi, vechten Erik” en dan zag je mij en Erik in gevecht. Mien vond het verschrikkelijk. Het onderstreept wel dat de oudste niet altijd de schuld had. Kleine jongens kunnen ook zuigen.

En Mocht ik het ergens vergeten te vermelden. De grootste steun en toeverlaat in mijn leven, Carla.

De meningsverschillen, die we nu hebben, lossen we op met humor, daar waar wij in het verleden grote botsingen over hadden.

Volgens mij zijn wij in een soort van vaarwater terecht gekomen, waar wij al onze hebbelikheden en onhebbelikheden volkomen accepteren.

Dat duurt dus bijna 45 jaar!

Terschelling, 21 november 2013

Nouakchott oktober 2012

Even verder in dit verhaal zal ik beweren dat ik dacht dat mijn leven begon op mijn 17e jaar.

Ik zit hier op mijn hotelkamer in Nouakchott, Mauritanië en heb toch niets anders te doen, want Mauritanië is een Islamitisch land en alcohol is VERBOTEN. Het zal wel ergens te krijgen zijn, maar dan moet ik op pad en Al Qaida heeft beloofd hier westerlingen te ontvoeren. En je kunt veel van me zeggen, maar een held ben ik niet.

Net dat ik dacht dat het wel gebeurd zou zijn met opdrachten, ik ben tenslotte bijna 67 en ze zullen me wel wat oud gaan vinden. Niet dus. Ik moet voor Wärtsilä hier een dochteronderneming opzetten en dat is weer goed voor de cashflow.

Dat van mijn 17e jaar klopt dus niet. Mijn leven begon op 5 mei 1945. Je moet weten dat mijn vader en moeder altijd apart sliepen in aparte slaapkamers. Al weet ik dat niet zeker omdat ik verwekt ben op het adres Soestdijksekade 437 en dat was een heel klein huisje. In ieder geval sliepen ze apart. Op 5 mei 1945 kwam mijn oudste broer thuis en deed per ongeluk de deur van een slaapkamer open en daar lagen mijn vader en moeder samen in bed. Mijn vader keek op en zei: "weet je jongen: wij zijn vrij!!!" Toen moet het gebeurd zijn want mijn moeder vertelde dat wegens de opwindende er geen tijd was voor een "pessarium?". Geen voorbehoedsmiddel dus. En dat klopte want op 27 februari 1946 kwam ik ter wereld. Deze versie heb ik natuurlijk niet zelf verzonnen, dat heb ik van mijn oudste broer Tom gehoord. Al kan hij zich dat nu weer niet herinneren. Leuk verhaal in ieder geval. Nog leuker is mijn naam. Mijn ouders dachten mij vernoemd te hebben naar de Engelse generaal Montgomery, om er later achter te komen dat deze meneer Bernhard heette, en geen Robert.

De vorige keer dat ik op reis was in Tanzania heb last gehad van een rare psychotische aanval, ik wist even helemaal niet meer waar ik was. Sindsdien heb ik beloofd niet meer alleen te reizen en zie: ik reis weer alleen. Mijn broer Erik had aangeboden om op voorkomende reizen mee te gaan maar die heeft het momenteel te druk met verhuizen en gaat ook nog naar Brazilië, dus heb ik het hem maar niet gevraagd. Ik ben dus alleen gegaan en het is nu de volgende dag na mijn aankomst en het valt alleszins mee. Ik voel me goed.

Van mijn eerste drie jaar herinner ik mij vrijwel niets, terwijl er wordt gezegd dat het wel je vormende jaren zijn. Wij gingen verhuizen en ik herinner mij van mijn derde jaar wel mijn eerste nachtmerrie. Wij gingen kijken bij het nieuwe huis aan de Noordwijkselaan 161? In Kijkduin. Hier werden na de oorlog noodwoningen gebouwd, geheel in hout. Wat we allemaal gezien hebben weet ik niet meer, alleen dat mijn ouders zeiden: "kijk Robert, dat wordt jouw kamer". Wat ik zag was een onafgebouwde kamer met alleen balken, de planken waren nog niet gelegd (maar dat wist ik niet want dat werd er ook niet bij verteld). 's Nachts droomde ik van mijn (en mijn broer Erik's) kamer: ik sprong van balk naar balk en viel er steeds bijna af.

Die houten noodwoningen staan er 65 jaar later nog steeds, ik ben laatst nog gaan kijken: allemaal veel kleiner dan ik mij herinner (net als de golven in zee lang zo hoog niet meer zijn sinds ik groter ben). Het zijn geen huurhuizen meer en staan te koop voor bijna een miljoen!

Mijn jeugd was wel een groot avontuur, met kerstbomen jacht en kruipen in de bunkers welke door de Duitsers als deel van de Atlantikwall waren aangelegd. Wij konden zo de duinen in lopen omdat onze achtertuin grensde aan die duinen.

Ik was wel altijd een van de kleinste die met de grote jongens meedeed. Zo herinner ik me een keer dat wij met een aantal jongens uit een van de bunkers kwamen kruipen en dat wij door een voorbijganger de huid werden vol gescholden over hoe gevaarlijk dat daar wel niet was en dat zij godbetert een jongetje (wijzend op mij) van zeven turven hoog daar mee naar binnen namen.

Mijn vader en moeder hadden bedacht dat hun kinderen naar de Montessorischool moesten. Vraag me niet waarom, net zoals wij zelf de fout maakten om onze kinderen naar de Vrije School te sturen. Gelukkig sturen onze kinderen hun kinderen naar normale scholen.

Dat begon al bij de kleuterschool. Dus daar moest ik ook heen en wij liepen altijd naar school. Dat was best een eind en wij liepen altijd alleen. Er waren nog een paar kinderen in Kijkduin die naar de Montessorischool gingen, maar de meeste van mijn vriendjes gingen naar de openbare school, gewoon vlakbij, dat leek mij ook wel handig maar ik stelde geen vragen.

In de kelder van de Montessorischool was (in mijn beleving) een gigantische fietsenstalling. In mijn tweede jaar van de kleuterschool waren wij aan het rotzooien in die kelder en kwamen wij (ik met nog twee

jongens) erachter dat als je het ventiel van de banden losdraaide en het ventiel eruit trok, dat je dan een geweldig sissend geluid kon produceren.

Vraag me niet om de aantallen, maar we hadden met zijn drieën aan het eind van de exercitie, ieder twee handen vol ventielen, want we lieten ze niet zitten, nee we namen ze mee. Onderweg naar huis, ik kan de plek nog aanwijzen, besloten wij het bewijsmateriaal te begraven, zo slim waren wij wel. Ook hadden wij wel in de gaten dat er iets niet goed was, daarom spraken wij ook af: mondje dicht, niet over praten. En ja hoor, een van de drie (niet ik) heeft thuis alles opgebiecht. Wij waren dus de klos, maar hoe ik ook graaf, ik kan me geen straf herinneren. Ja, nooit meer doen, maar dat was het wel.

Mijn ouders, ik moet zeggen, onze ouders, want meestal was Erik er ook bij, hadden volgens mij niet veel in de gaten van wat wij allemaal uitspookten.

Ik weet niet wat er allemaal terecht is gekomen van de jongens met wie ik optrok, maar ik denk niet dat het veel goeds is. Op een gegeven moment hadden ze bedacht om naar Hoek van Holland te gaan. Dat is toch minstens 14 kilometer (ja dat klopt, ik heb het net nagekeken op www.viamichelin.nl) en dat op mijn kinderfietsje, zo'n beetje het formaat van Teun's en Boaz ' fietsje.

Blijkbaar was de bedoeling om zo veel mogelijk rotzooi te trappen in de haven. Het enige waar ik ooggetuige van was, is dat iemand een mes in de bodem van een of andere roeiboot zette en dat die begon te zinken. Er moet meer aan de hand zijn geweest want op een gegeven moment zat de halve politiemacht van Hoek van Holland op onze hielen. Maar ja ik was de kleinste en kon niet zo hard lopen dus werd ik ingehaald en heb toen huilend en op van vermoeidheid alle namen van de jongens doorgegeven (voor zover ik ook achternamen kende). Ik mocht toen even los en vond mijn fietsje, probleem was alleen dat ik de weg naar huis niet wist en waar iedereen was gebleven wist ik ook niet. Er was wel een weg die ik wist, ik wist namelijk zeker dat als ik over het strand naar het noorden ging dat ik dan uiteindelijk bij Kijkduin kwam. Niet dat ik wist waar het noorden was, maar naar het zuiden ging niet wegens een Nieuwe Waterweg.

Zo bedacht, zo gedaan op mijn fietsje over het strand naar Kijkduin. Zoals al gememoreerd: 14 kilometer. Ik mezelf voorgenomen om die

tocht een keer te herhalen, maar ja, ik geen idee of het eb of vloed was. Waarschijnlijk eb want anders was het niet gelukt. Maar ook hier gold: volgens mij hadden onze ouders geen flauw idee en ik vertelde niks.

Omdat wij zo dicht bij de duinen woonden, was de zee ook niet ver weg. Wij waren altijd op het strand te vinden. Zo ook in februari 1953. De grote overstroming in Zeeland. Maar de zee hield ook behoorlijk huis bij ons. Het strand was behoorlijk afgeslagen en de afslagen waren behoorlijk hoog, zeker voor een jongetje van 7 jaar. Zo zagen we de woeste golven op ons afkomen en sprongen de grote jongens bovenop het afgeslagen strand, maar ja, dat was te hoog voor mij. Net voordat de golven tegen het eind aansloegen trokken de jongens mij naar boven. Weer gered!

Ok, nog een traumatische herinnering. Derde klas lagere school. De meester (die hadden we nog toen) vertelt aan iedereen in de klas waar ze volgend jaar komen te zitten. Maar mij vertelt hij niets. Achterdochtig vraag ik waar ik dan wel niet kom te zitten volgend jaar. "jij, jij gaat helemaal nergens naartoe, jij blijft zitten", just like that! En verder werden er geen woorden aan vuil gemaakt. Zo ging dat toen.

Sommige lezers zullen zich afvragen: wat doet die vent in Nouakchott. Welnu, ik ben hier een soort financiële kwartiermaker. Mijn opdrachtgever heeft een groot energieproject gescoord en voordat men kan beginnen met de bouw van dat project moet eerst het juridische, financiële en administratieve geheel goed kunnen verlopen. Daar heb je onder andere, een locale vestiging voor nodig en dat verzorg ik. Daar word ik goed voor betaald.

En dat moet ook wel want dit gebeurt meestal in een beetje erg achtergebleven landen, zoals nu in Mauritanië. Vannacht bezoek gekregen van wat rare beestjes in de badkamer, daar ben ik niet zo gek op en dat is een eufemisme.

Wassenaar.

Blijkbaar had onze vader bedacht dat hij wat hogerop in het woningleven moest, want hij was tenslotte directeur van de KLM. Dat werd dus Wassenaar. Mijn oudste broer Tom heeft dat allemaal niet meegemaakt. Op zijn 15e ging hij al bij een boer in Noord Holland werken en zoals mijn vader was, zei hij: "als je echt boer wil worden, dan moet je naar Canada". En zo geschiedde: op zijn 17e jaar vertrok Tom al naar Canada, dat was in 1955. Daar kan de geïnteresseerde lezer meer over te weten komen in het, eerdere genoemde, boek: "This is my story" by Tom van Erp.

In 1957 verhuisden wij naar Wassenaar. Dat was wel achteraf gezien een van de betere dingen die mij kon overkomen. Weg uit het Kijkduin milieu, wij waren echt op weg van kleine schoffies, grote schoffen te worden.

Ook hier hadden ze een Montessorischool. Aan het hoofd van de school de heer Faber (of Flap, vanwege buitenproportionele flaporen). Volgens mij had hij niet zoveel op met het Montessori-gedachte want zijn lessen waren zeer klassikaal.

Ik werd een heel braaf jongetje en slaagde met vlag en wimpel voor het toelatingsexamen van het Haags -daar is tie weer- Montessori Lyceum, het HML.

Een van de eigenaardige dingen die ik deed toen ik een jaar of 12 was: op zondagmorgen vroeg, nam ik als ontbijt een zakje banaantjes (ik heb ze nog voor de kleinkinderen) en een flesje Coca Cola. Dat heb ik heel lang volgehouden en begrijp dus nog steeds niet dat mijn maag daar tegen heeft gekund. Misschien heb ik een zekere resistentie opgebouwd.

Op het HML was er een systeem van vrij werkuren. De bedoeling was dat wanneer je niet zo goed in een vak was, dat je dat in die vrij werkuren bijspijkerde. In mijn herinnering heb ik geen een vrij werkuur bezocht. Vrij werk = vrij.

Ik had dus heel veel vrije tijd en voerde niet zoveel uit. Dat kwam aan het licht bij mijn laatste rapport waar in werd medegedeeld dat Robert het plafond van zijn kunnen had bereikt!

Wat nu?

Er bleek nog een schoolje te bestaan waar met Montessori-achtige gedachten les werd gegeven, dat was de school voor het Individuele Voortgezet Onderwijs (de IVO).

De IVO had een systeem waarbij iedere leerling echt individueel zijn of haar voortgang bepaalde. Aan de hand van proeven werd dan de voortgang gemonitord. Had je 40 proeven dan kreeg je je A-diploma en bij 50 je B-diploma. Uiteraard met minimale curriculum eisen, dus niet 40 proeven Engels of zo, want als dat het geval was geweest dan was ik heel snel met die school klaar geweest.

Nu wil het toeval dat er in april 2012 een reünie werd gehouden van de eerste klassen 1960/1962 van dezelfde IVO-School. Ik had mijn klasgenoten 50 jaar niet gezien en bovenal ik had mijn allereerste vriendinnetje 50 jaar niet gezien. Het was al met al een ontzettend gezellig feestje, maar mijn allereerste vriendinnetje Aukje, was er niet. Daar staat tegenover dat ik nu vriend ben met Aukje op Facebook.

Een zomer lang of langer heeft onze vriendschap geduurd. Volgens Aukje nu, was het twee zomers. Aukje was/is een zeilliefhebster en zij had een boot, een Sterntje, waarmee ze zelfs wedstrijden voer. Wij hebben menigmaal gezeild en dan fietste Aukje van de Waldeck Pymontkade via Wassenaar, waar ik stond te wachten, naar Warmond. Ik heb dat nog even nagekeken op Viamichelin en dat was toch nog 22km.

Wat mij nu nog verbaasd is dat je die afspraken dus ook kon maken zonder mobiele telefoon. Ik stond er gewoon. Nu heb ik ook weleens een uur staan wachten op een meisje, maar kan niet met grote zekerheid zeggen of dat Aukje was of niet.

Wij fietsten dus naar Warmond en gingen echt zeilen! We kwamen weleens in het riet terecht maar dat was niet de opzet van de zeiluitjes, ondanks de vele suggesties in die richting.

Zoals dat destijds hoorde ging je niet alleen naar de middelbare school maar ook naar dansles. Ik ging dan altijd bij Aukje langs om haar op te halen voor de dansles. Aangezien ik geen overhemden bezat, trok ik altijd een overhemd van mijn vader aan waarvan de mouwen veel te lang waren. Daar had ik wat op gevonden: de mouwen werden ingekort door

middel van elastieken. Jasje erover en niemand zag er wat van, dat was ook de bedoeling want ik schaamde me dood voor die elastieken. Kom ik op een avond van de dansles langs bij Aukje, heeft ze een trui voor me gebreid, een groene weet ik nog goed. Dus roept de moeder: "aantrekken, passen".

Maar dat zou betekenen dat ik mijn jasje uit moest trekken.....voor geen goud ging ik die elastieken laten zien. Gelukkig hoefde het ook niet van Aukje en was mijn eer weer gered. En als Aukje dit leest, een mysterie opgelost.

Het is uitgegaan. Op de befaamde en beroemde Sneekweek schijnt Aukje in de armen te zijn gelopen van Eric Verkade, van de koekjesfabriek. Enkele maanden geleden kwam ik erachter dat Eric Verkade bij mij om de hoek in Santpoort-Zuid woonde. Zijn overlijdensbericht stond in de krant.

Aerdenhout

Op mijn 17e woon ik uiteraard nog bij mijn ouders, want ik ben de laatste van de vier kinderen. Mijn oudste broer was al het huis uit, mijn zus Mien studeerde aan het conservatorium in Den Haag en Erik ging studeren of studeerde al in Dordrecht. Ik was dus de enige die mee verhuisde naar Aerdenhout. Mijn vader had na tig jaar KLM een baan gevonden, of ik geloof dat hij zelfs geheadhund was, bij de Koninklijke Hoogovens en Staalfabrieken. Ook daar werd hij directeur, ik denk wat ze nu CFO noemen, Chief Financial Officer.

En Aerdenhout leek mijn ouders een goede keuze om te gaan wonen. Voor mij een cruciale keuze omdat ik toen toch mijn hart heb verpand aan Kennemerland, ik woon er nog steeds (weer).

Maar de verhuizing zou pas over drie, vier maanden plaatsvinden voor het einde van het schooljaar. Ik weet echt niet meer wie het heeft besloten, maar mijn vader kennende zal hij het wel hebben geregeld. Ik ging die drie/vier maanden bij mijn oma inwonen.

Wanneer ik terugdenk aan die tijd, schaam ik me wel hoe ik als 17 jarige puber mijn oma heb behandeld maar wel gelachen om de manier waarop zij “keeping up appearances” zoals gauw de pannen van tafel halen als er gebeld werd. Maar ook onder de indruk van haar verhalen wanneer zij als meisje van 15/16 in een naaiatelier van ‘s morgens vroeg tot ‘s avonds laat moest werken en niet naar het toilet mocht gaan. Shocking.

De laatste maanden op de IVO Den Haag waren enerverend. Er moest een toneelstuk worden uitgevoerd: “De Knecht van twee Meesters”. Voor een dergelijk eenvoudig stuk oefenden wij het hele jaar.

Ik moest Dottore spelen en bij de uitvoering moesten wij in strakke maillots op het toneel verschijnen. De regisseur zei nog dat wij onze handel in een bal moesten vormen en zo in een maillot. Ik was niet zo van mijn edele delen zo ten toon te spreiden en trok een zwembroek met wijde pijpen aan onder die maillot. Dat was blijkbaar helemaal geen gezicht. Maar ja, te laat, ik stond al op het toneel.

Een andere les die ik leerde was eigenlijk wel een keiharde. Op mijn 16e kreeg ik een brommer van mijn ouders, een Puch, want een andere brommer was ondenkbaar. De hele tijd dat ik op dat ding rondreed was ik van overtuigd dat ik komende van rechts op al het verkeer voorrang had.

Dat ging heel lang goed. Tot op een dag ik nog snel even voor een motor uitging en niet gezien dat hij ook nog een zijspan had, waardoor mijn brommer in aanraking met die zijspan stil bleef staan en ik een tiental meter werd gelanceerd. Ik moet heel soepel zijn gevallen, want ik had niks. Veel meer zorgen maakte ik over mijn brommertje: "Mijn brommertje!!". Omstanders begrepen er niets van en maakten zich veel meer zorgen om die jongen die even daarvoor door de lucht was gevlogen. Maar mijn brommer lag helemaal in puin.

De les die ik leerde volgde in het gesprek wat ik met een dienstdoende agent had. Naar aanleiding van zijn vraag hoe het gebeurd was en wie zijn schuld het was, meldde ik dat het mijn schuld was want die motor kwam van rechts. Nou zei die agent al was hij van links gekomen dan had hij nog voorrang gehad. "Nee hoor" want ik was niet een beetje eigenwijs, ik ging dat bestrijden, maar heel langzaam begon het tot mij door te dringen dat die agent, er voor doorgeleerd hebbende, misschien weleens gelijk kon hebben. Dan was ik vele malen aan een ongeluk ontsnapt!

Maar goed, die brommer lag in puin, en dat kwam eigenlijk wel heel goed uit. Ik had namelijk in een ogenblik van verstandsverbijstering, in de brommerwinkel, een instant beslissing genomen om in plaats van een zwarte, een witte brommer te bestellen. Daar kreeg ik enorme spijt van en heb sinds hij werd afgeleverd er alles aan gedaan om hem weer zwart te krijgen. Nu moest het hele frame worden vervangen! Prachtig, zwart natuurlijk.

En zo kreeg ik toch nog een zwarte brommer.

Dat gebeurde dus allemaal terwijl mijn ouders aan het verhuizen waren naar Aerdenhout.

Ik zit in de vertrekhal van Nouakchott (dat was wel even oefenen voor ik dat in een keer op kon schrijven) en zoeven gebeurden er een aantal aparte dingen. Ik had bij binnenkomst mijn paspoort op de luchthaven moeten achterlaten omdat ik geen visum bezat, maar wel een heel officiële uitnodiging van de lokale elektriciteit grootheid. Ik wist dat dat